

เกษตรกรดีเด่นสาขาบัญชีฟาร์ม

ประจำปี 2566

1. ประวัติ

ชื่อ-สกุล นายดาหวัน คุณโน
เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3-4310-00251-33-1
วัน เดือน ปีเกิด 5 เมษายน 2518 อายุ 47 ปี
การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
สถานภาพ สมรส
ที่อยู่ปัจจุบัน 110 หมู่ 7 บ้านดาดบึงบด ตำบลนาตง
อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ 38190
เบอร์โทรศัพท์ 063-7282552
อาชีพหลัก เกษตรกรรม

แนวความคิด หรือ คติประจำใจ ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

“ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”

สำหรับผมแล้วคำว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” ก็ยังใช้ได้เสมอ เพราะว่าถ้าคนเรามีความฝัน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มันก็พุ่งไปตามความฝัน กล้าคิดกล้าลงมือทำถึงแม้จะกลัว กลัวว่าถ้าทำแล้วจะโปรอดไหม จะขาดทุนไหม แต่ว่าถ้าไม่ทำก็ไม่รู้

กระผมนายดาหวัน คุณโน เดิมเป็นคนจังหวัดมหาสารคาม ครอบครัววิตามารดารประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ และย้ายถิ่นฐานมาอยู่จังหวัดหนองคายก็ยังคงประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ พืชหลักคือข้าว และมันสำปะหลัง หลังเหตุการณ์เก็บเกี่ยวก็ได้ยึดอาชีพรับจ้างรายวันทั่วไปเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ซึ่งในฐานะหัวหน้าครอบครัวดูแลแล้วไม่มีอะไรมั่นคงถาวรเลยเพราะเงินที่ได้จากการรับจ้างมาก็ใช้จ่ายหมดไปในชีวิตประจำวัน หลังจากนั้นประมาณปี พ.ศ. 2547 การปลูกยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่ราคาสูงมาก ณ เวลานั้นจึงได้ทำการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช โดยการปรับพื้นที่ ที่ปลูกข้าวทั้งหมดมาปลูกยางพาราโดยใช้เงินทุนทั้งหมดของครอบครัวที่มีมาลงทุนในการปลูก ซึ่งในช่วงเวลาที่ต้องบำรุงรักษายางพารานั้นก็ได้ยึดอาชีพรับจ้างเพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบำรุงต้นยาง ทั้งค่าปุ๋ย ค่าจ้างไถพรวน ค่ากำจัดวัชพืช จนเมื่อปี พ.ศ. 2550 ก็ได้เริ่มกรีดยางขาย โดยกรีดยางในขณะที่ต้นยางการอายุ 5 ปี เลย ณ ตอนนั้น สืบเนื่องจากค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมากมีความจำเป็นต้องเปิดหน้ายางกรีดยางก่อนอายุครบกำหนดกรีดยาง ประมาณปี พ.ศ. 2551-2552 ราคาขายยางก้อนถ้วยจะสูงมาก ตกกิโลกรัมละ 60-75 บาท ซึ่งมีพื้นที่ในการปลูกยาง จำนวน 20 ไร่ มีจำนวนต้นยางพาราประมาณ 1,400-1,500 ต้น เป็นการปลูกในที่ดินมรดกของครอบครัว ทั้งของตนเองและของภรรยาเหมือนกันถือว่าครอบครัวมีรายได้ที่ดีขึ้นมามาก แต่เงินที่ได้มาก็ใช้ไปในการอุปโภคและบริโภคทั้งหมด ไม่มีเงินเก็บ ส่งผลให้ขาดกำลังใจในการประกอบอาชีพ จึงเริ่มมองว่าถ้าเราผลิตแหล่งอาหารได้เองจะดีกว่าไหมเพราะอาหารที่เรากินก็คือ ผักและปลา จึงได้ขอยางจากพัฒนาที่ดินชุดบ่อ บ่อแรกในปี พ.ศ. 2555 และจ่ายสมทบเพิ่ม จำนวน 2,500 บาท จึงเริ่มมีการเลี้ยงปลา ซึ่งแหล่งอาหารที่ใช้เลี้ยงปลาตามธรรมชาติก็อุดมสมบูรณ์มากในตอนนั้น คือ

เลี้ยงปลาตกโดยใช้ “ปลวก” เป็นอาหาร ปลาโตเร็ว ใช้เวลาเลี้ยงเพียง 3 เดือน สามารถนำมาประกอบอาหารได้เหลือก็นำมาขายได้ มีแหล่งน้ำที่เพียงพอสำหรับปลุกพืชผักสวนครัวบริเวณรอบบ่อเลี้ยงปลา ทั้งยังเลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ ไว้บริโภคเองในครัวเรือนส่งผลให้สามารถลดค่าใช้จ่ายของครอบครัวได้ ผลจากการสร้างแหล่งผลิตอาหารเองในวันนั้น มีผลต่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตมาจนถึงทุกวันนี้ โดยได้นำแนวทางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปปฏิบัติ และจากการได้รับความช่วยเหลือ คำแนะนำ และได้รับความรู้ด้านการเกษตรจากหน่วยงานจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยการหันมาทำการเกษตรแบบผสมผสานแบบเต็มตัว ได้แก่ เลี้ยงปลาเลี้ยงกบ ปลูกพืชแซมบริเวณพื้นที่ว่าง ด้วย จากในตอนแรกเริ่มทำการเกษตรแบบผสมผสานโดยไม่ได้มีการจัดบันทึกรายการต้นทุนในการผลิตที่เกิดขึ้น ทำให้ไม่สามารถรู้เลยว่ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่ได้ทำนั้นตนมีผลกำไรหรือขาดทุนหรือไม่ “ผมได้มีโอกาสเข้ารับความรู้ด้านการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บึงกาฬ” หลังจากนั้นเป็นต้นมา จึงได้มีการจัดบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแต่ละกิจกรรมที่ทำ โดยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการวางแผนการผลิตและช่วยในการลดต้นทุนการผลิตในรอบการผลิตนั้นด้วย

พื้นที่ในการประกอบอาชีพ เป็นพื้นที่ในบริเวณที่อยู่อาศัยของตนเอง ซึ่งง่ายในการลงมือทำกิจกรรมด้านการเกษตร โดยเฉพาะการทำน้ำหมักชีวภาพ, การทำปุ๋ยอินทรีย์, การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร, การทำน้ำยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น เพื่อไว้ใช้เองและแบ่งปันแก่เกษตรกรเพื่อนบ้าน โดยการจัดจำหน่ายในราคาทุนหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้ที่สนใจ “สำหรับผมความสำเร็จนั้นอยู่ที่การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีพอกินพอใช้ได้แบ่งปันให้ผู้อื่น ซึ่งมันคือความสุขที่หาซื้อไม่ได้ รวมถึงการได้นำความรู้ต่างๆ และประสบการณ์ที่มีอยู่ถ่ายทอดให้กับชุมชนทั้งของในหมู่บ้านของผมเองหรือชุมชนใกล้เคียง”

2. การดำเนินกิจกรรม (อาชีพ) ในปัจจุบัน

ในปัจจุบันประกอบอาชีพปลูกยางพาราพื้นที่ 20 ไร่ และประกอบอาชีพทำสวนผสมผสานพื้นที่ 9 ไร่ 2 งาน โดยแบ่งพื้นที่ดังนี้

1. ปลูกยางพารา พื้นที่ 20 ไร่

ชื่อ - สกุล นายคาหวัน คุณโน
 ที่อยู่ 110 หมู่ 7 ตำบลนาคง อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ
 โทรศัพท์ 063-7282552
 อาชีพที่เก็บข้อมูลต้นทุน ทำสวนยางพารา
 พื้นที่ 20 ไร่

รายการ	รอบการผลิตปี 2565		รอบการผลิตปี 2564		รอบการผลิตปี 2563	
	ระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 64 ถึง 1 ก.พ. 65		ระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 63 ถึง 1 ก.พ. 64		ระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 62 ถึง 1 ก.พ. 63	
	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท
รายได้						
ขายยางพาราก่อนถวัลย์	20,500 กก.	502,250.00	12,600 กก.	315,000.00	20,800 กก.	499,200.00
รวมรายได้	20,500 กก.	502,250.00	12,600 กก.	315,000.00	20,800 กก.	499,200.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย						
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ผลิตเอง	9 ตัน	31,800.00	9 ตัน	30,900.00	8 ตัน	26,000.00
ค่าน้ำหมักชีวภาพ	200 ลิตร	1,250.00	240 ลิตร	1,200.00	180 ลิตร	900.00
ค่าน้ำกรรตพอร์มิด	16 แกลลอน	4,000.00	10 แกลลอน	2,500.00	14 แกลลอน	3,500.00
ค่าถุงพลาสติก		2,100.00	80 ถุง	600.00	106 ถุง	800.00
ค่าวัสดุการเกษตร (ถ้วยยางพารา, ลินรองน้ำยางพารา)		400.00		600.00		600.00
ค่าแรงคนงาน		200,900.00				
ค่าแรงตนเอง		16,000.00	40 วัน	12,000.00	60 วัน	20,000.00
ค่าน้ำมันรถขนส่ง	1 รอบการผลิต	5,000.00	1 รอบการผลิต	2,000.00	1 รอบการผลิต	4,000.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		261,450.00		49,800.00		55,800.00
หัก ต้นทุนการผลิตคงเหลือ						
กำไรสุทธิ		240,800.00		265,200.00		443,400.00
ต้นทุน/กก.		12.75		3.95		2.68
ต้นทุน/ไร่		13,073		2,490.00		2,790.00
กำไร/กก.		11.75		21.05		21.32
กำไร/ไร่		12,040.00		13,260.00		22,170.00

หมายเหตุ ปี 2565 จ้างคนงานกรีดแบ่งสัดส่วน 6 : 4 จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

2. เกษตรผสมผสาน พื้นที่ 9 ไร่ 2 งาน โดยแบ่งออกเป็น

2.1 เลี้ยงปลา

- เลี้ยงปลาในบ่อดินจำนวน 3 บ่อ

1. บ่อปลานิล พื้นที่ 1 ไร่
2. บ่อปลาตะเพียน พื้นที่ 1 ไร่
3. บ่อปลาดุก พื้นที่ 1 ไร่

2.2 เลี้ยงกบพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ 500 ตัว

2.3 ปลูกไม้ผล

- ฝรั่งกิมจู จำนวน 200 ต้น
- มะม่วง จำนวน 30 ต้น
- เงาะ จำนวน 15 ต้น
- ทูเรียน จำนวน 150 ต้น
- มะพร้าวน้ำหอม 10 ต้น
- ละมุด 5 ต้น แก้วมังกร 20 ต้น อ้อย ฯลฯ

ชื่อเกษตรกร นายดาหวัน คุณโน

จังหวัดบึงกาฬ

ต้นทุนประกอบอาชีพ ปลูกทุเรียน จำนวน 150 ต้น

รายการ	รอบการผลิตปี 2565		รอบการผลิตปี 2564		รอบการผลิตปี 2563	
	ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 65 ถึง 30 พ.ย. 65		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 64 ถึง 31 ธ.ค. 64		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 63 ถึง 31 ธ.ค. 63	
	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท
รายได้						
ยังไม่ได้ผลผลิต						
รวมรายได้		-		-		-
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย						
ค่าพันธุ์ทุเรียน ต้นละ 100.00 บาท					150 ต้น	15,000.00
ค่าปุ๋ยเคมี	3 กระสอบ	5,400.00	3 กระสอบ	3,300.00	3 กระสอบ	2,970.00
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ @ 50 บาท	25 กระสอบ	37,500.00	25 กระสอบ	37,500.00	25 กระสอบ	37,500.00
ค่าฮอร์โมนพืช		5,000.00		5,000.00		5,000.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงไถนํ้า 5 เดือน		2,500.00		2,500.00		2,500.00
ค่าตัดหญ้า		2,800.00		2,800.00		2,800.00
ค่าแรงตนเอง วันละ 1 2 ชม.		9,800.00		9,800.00		9,800.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		63,000.00		60,900.00		75,570.00
หัก ต้นทุนการผลิตคงเหลือ						
กำไรสุทธิ		(63,000.00)		(60,900.00)		(75,570.00)
ต้นทุน/ต้น		420.00		406.00		503.80

หมายเหตุ เริ่มทำการปลูกต้นทุเรียน ปี 2563

2.4 ปลูกพืชผักสวนครัว ผสมผสานในพื้นที่เพื่อบริโภคในครัวเรือน เช่น มะนาว มะละกอ ถั่วฝักยาว ข่า ตะไคร้ มะกรูด ย่านาง ตำลึง เตย ฯลฯ

ชื่อเกษตรกร นายดาหวัน คุณโน

จังหวัดบึงกาฬ

ต้นทุนประกอบอาชีพ เกษตรผสมผสาน

รายการ	รอบการผลิตปี 2565		รอบการผลิตปี 2564		รอบการผลิตปี 2563	
	ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 65 ถึง 30 พ.ย. 65		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 64 ถึง 31 ธ.ค. 64		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 63 ถึง 31 ธ.ค. 63	
	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท
รายได้						
ขายบวบ				620.00		1,845.00
ขายถั่วฝักยาว		150.00		1,100.00		1,390.00
ขายกล้วย				400.00		350.00
ขายมะม่วง		800.00	49 กก.	980.00	34 กก.	850.00
ขายหอมแบ่ง				240.00		
ผักชี				280.00		
ผักกาดขาวดั่ง				460.00		
ผักคะน้า				620.00		
ผักบุ้ง				220.00		
ขายฝรั่ง	1,000 กก.	20,000.00	1,000 กก.	20,000.00	33 กก.	660.00
ขายฟักทอง						400.00
ขายเงาะ	175 กก.	3,500.00	110 กก.	2,200.00	70 กก.	1,810.00
รวมรายได้		24,450.00		27,120.00		7,305.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย						
ค่าไถสวน		2,400.00		2,400.00		2,000.00
ค่าเมล็ดพันธุ์		400.00		350.00		200.00
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ผลิตเอง		1,000.00		1,000.00		1,000.00
ค่าน้ำมันหัวชีวภาพ		500.00		500.00		
ค่าฮอร์โมนพืช		800.00		1,000.00		800.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงไถนํ้า		1,200.00		1,200.00		1,200.00
ค่าแรงตนเอง		2,000.00		1,500.00		1,500.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		8,300.00		7,950.00		6,700.00
หัก ต้นทุนการผลิตคงเหลือ						
กำไรสุทธิ		16,150.00		19,170.00		605.00
ต้นทุน/ไร่		1,383.33		1,325.00		1,116.67
กำไร/ไร่		2,691.67		3,195.00		100.83

การประกอบอาชีพเกษตรผสมผสานในปัจจุบัน ได้นำความรู้จากการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้านการจัดทำบัญชีมาประยุกต์ใช้กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้รู้ถึงการใช้จ่ายเงินในแต่ละวันของครอบครัว คือ รู้รายได้ รู้รายจ่าย ส่งผลให้สามารถวางแผนทางการเงินของครอบครัว และการดำรงตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม เพราะ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นความพอประมาณ ความพอเพียงซึ่งเป็นไปตามหลักทางสายกลางไม่มากไม่น้อยเกินไป และไม่มี ความโลภจนเบียดเบียนผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม และมีเหตุผล คือการใช้ปัญญาในการตัดสินใจ ดำเนินการต่างๆโดยมีเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันเพื่อเตรียมความพร้อมหากเกิดการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความไม่ประมาท การลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น” ดังนี้

1. นำข้อมูลจากการบันทึกบัญชีมาประกอบการวางแผนทางการเงิน ด้วยความพอประมาณ คือ แบ่งใช้ แบ่งออมเพื่อการลงทุนในด้านต่างๆของครอบครัว แบ่งเก็บไว้ใช้จ่ายเวลาจำเป็น และควรมีเหตุผลในการตัดสินใจตามหลักวิชาการ กฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม ซึ่งเป็นไปตามพุทธเศรษฐศาสตร์ ใช้ปัญญาในการพิจารณาตัดสินใจ ใช้หลักเหตุผลมีใช้คำนึงถึงความอยาก ความโลภ หรือตัณหา

2. สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับครอบครัว โดยการนำความรู้จากการที่ได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย การบัญชี การเกษตร ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างภูมิคุ้มกันของครอบครัว คือ การรู้กฎหมายทำให้สามารถดำรงตนได้อย่างถูกต้องในสังคม การรู้หลักการบัญชีทำให้สามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างเป็นระบบเป็นการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ และการมีความรู้ด้านการเกษตรสามารถทำการเกษตรอินทรีย์ในครัวเรือน คือทำการเกษตรด้วยหลักธรรมชาติ ปลอดภัยเคมี โดยการปลูกพืชผักสวนครัว ผลไม้ และเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคในครัวเรือน เช่น ปลูกมะนาว มะละกอ ข่า ตะไคร้ มะกรูด ย่านาง ตำลึง เตย ฟรุ้งกิมจู มะม่วง เงาะ ทุเรียน ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ปลา กบ และแก้วมังกร ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัยพิช ส่งผลดีต่อสุขภาพ และทำการขยายผลสู่ชุมชน “เศรษฐกิจดี สังคมดี สมาชิกทุกคนมีความสุข”

ภาพประกอบกิจกรรมทำสวนยางพารา พื้นที่ 20

ภาพประกอบกิจกรรมการทำเกษตรผสมผสาน พื้นที่ 9 ไร่ 2 งาน “การเกษตรอินทรีย์”

เลี้ยงปลา โดยวัตถุประสงค์การเลี้ยงปลาในบ่อดินตอนแรกเพื่อการบริโภคในครัวเรือน เป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ปัจจุบันมีการขยายจำนวนบ่อและเลี้ยงปลาเพื่อการจำหน่าย จำนวน 3 บ่อ

เลี้ยงกบ โดยวัตถุประสงค์การเลี้ยงกบตอนแรกเพื่อการบริโภคในครัวเรือนแต่ปรากฏว่า การเลี้ยงกบ
ถือว่าประสบความสำเร็จจึงได้แบ่งขายด้วย และจากการบันทึกบัญชี พบว่าการเลี้ยงกบให้ผลตอบแทน
ดีพอสมควร จึงนำข้อมูลทางบัญชีไปวางแผนการผลิตต่อไป ซึ่งมีกบที่เลี้ยงไว้ใช้เป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ จำนวน
500 ตัว เพื่อต่อยอดการผลิตรุ่นต่อไป

ปลูกไม้ผล โดยวัตถุประสงค์การเกษตรอินทรีย์ (หลักธรรมชาติ ปลอดภัย) เพื่อการบริโภคในครัวเรือน และการจำหน่าย มีการจัดทำบัญชีเพื่อควบคุมต้นทุนในการดูแล และบำรุงรักษาให้เกิดผลผลิตมีรายได้และทราบถึงผลกำไร

ปลูกพืชผักสวนครัว ผสมผสานในพื้นที่ โดยวัตถุประสงค์การเกษตรอินทรีย์
(หลักธรรมชาติ ปลอดภัยเคมี) เพื่อบริโภคในครัวเรือน และจัดจำหน่าย

1. ความคิดริเริ่ม และความพยายามฟันฝ่าอุปสรรค ในการสร้างผลงานด้านบัญชีฟาร์ม

เริ่มต้นโดยการได้รับการแนะนำจากสำนักงานตรวจบัญชี ในปี 2560 โดยที่สำนักงานเข้ามาอบรม 75 วัน และอบรมบัญชีทั้งหมดและบวกกับความสนใจเพราะตัวเองมีการค้าขายอยู่แล้ว เลยทำให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการพัฒนาตนเอง “จากการที่ผมได้มีโอกาสเข้ารับความรู้ด้านการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บึงกาฬ” ทำให้ทราบว่าการทำงานบัญชีฟาร์มเปรียบเสมือนบัญชีสามมิติ ทำให้รู้จักตัวเอง รู้จักบริบท รู้จักพื้นที่ ติโจทย์แตก ทำให้ทำงานได้ง่าย ครอบคลุม และอาจดีไปถึงอนาคตเพราะความขยันของเราเป็นที่ตั้ง ในเมื่อรู้ตัวเอง รู้รายได้รายจ่าย รู้สภาพแวดล้อมก็สามารถทำให้เราหยั่งรู้อนาคตได้ ก็เปรียบเสมือนเข็มทิศ

เดิมผมเป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียวคือทำสวนยางพารา ไม่ได้มีการจดบันทึกบัญชี ไม่รู้ข้อมูลรายได้ - ค่าใช้จ่าย ทำให้ไม่ทราบต้นทุนในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ไม่รู้ถึงผลกำไร-ขาดทุน ของอาชีพที่ทำอยู่ เหมือนเกษตรกรโดยทั่วไป สถานะทางการเงินของครอบครัวมีปัญหา ส่งผลให้ต้องยืมตัวอาชีพรับจ้างทั่วไปอีกอาชีพหนึ่ง เพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว เนื่องจากไม่สามารถวางแผนการเงินของครอบครัวได้

ดังนั้น เพื่อความอยู่รอดของครอบครัวทั้งที่มีพื้นที่ทำกินจำนวนมาก และการได้รับโอกาสด้านต่างๆ จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ จึงได้เกิดความคิดริเริ่ม และความพยายามฟันฝ่าอุปสรรค ในการสร้างผลงานด้านบัญชีฟาร์ม ดังนี้

1.1 มีการจดบันทึกบัญชีอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ และเป็นปัจจุบัน มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี พร้อมทั้งสามารถแยกค่าใช้จ่ายครัวเรือน และต้นทุนการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบ

จากการประกอบอาชีพในตอนแรกไม่ได้มีการจดบันทึกบัญชี ไม่รู้ข้อมูลรายได้-ค่าใช้จ่าย ต้นทุนในการประกอบอาชีพ รวมถึงไม่รู้กำไร-ขาดทุน ของอาชีพการทำสวนยางพาราอยู่นั้น จนกระทั่งวันหนึ่งได้เป็นผู้เข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บึงกาฬ พร้อมกับครูบัญชีอาสาลงพื้นที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีถึงหมู่บ้าน จึงได้สมัครเพื่อเข้ารับการอบรม และได้นำความรู้ด้านการบัญชีที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในการบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ หลังจากที่ได้รับ การถ่ายทอดความรู้การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ทำให้ทราบข้อมูลรายได้-ค่าใช้จ่าย ต้นทุนในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้รู้ถึงผลกำไร-ขาดทุน ของอาชีพที่ทำอยู่ สามารถวางแผนการเงินของครอบครัวได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนั้น จึงได้มีแนวคิดที่จะนำความรู้ที่ตนมี และประสบการณ์ที่ผ่านมาของตนนั้นไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นบ้าง จึงตัดสินใจสมัครเข้าเป็นอาสาสมัครเกษตรกรด้านบัญชี (ครูบัญชีอาสา) จังหวัดบึงกาฬ เมื่อปี พ.ศ. 2559 และได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “พัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรด้านบัญชี” (ครูบัญชีอาสา) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการถ่ายทอดความรู้ จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บึงกาฬ (ปีงบประมาณ 2559 – ปัจจุบัน) จึงถือกระผมเป็นบุคลากรที่ทรงคุณค่าของสำนักงานตรวจบัญชี

สหกรณ์บึงกาฬ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้การจัดการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พร้อมทั้งสามารถแยกค่าใช้จ่ายครัวเรือน และต้นทุนการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบให้แก่เกษตรกรได้

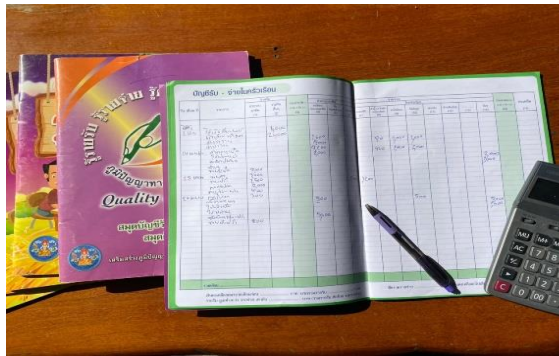
มีการจัดบันทึกบัญชีอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเป็นปัจจุบัน มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี พร้อมทั้งสามารถแยกค่าใช้จ่ายครัวเรือน และต้นทุนการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบ (เอกสารอ้างอิง 1 หน้า 45-56)

ภาพการได้รับโอกาสในการเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานเพื่อการพัฒนาตนเอง

1.2 ความคิดริเริ่มในการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผนประกอบอาชีพ

ความคิดริเริ่มในการนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการวางแผนในการประกอบอาชีพ “บัญชี 3 พอ” คือ น้ำพอดี ดินพอเหมาะ คนพอเพียง ซึ่งก็ตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง น้ำพอดีคือ น้ำไม่เป็นกรดไม่ เป็นด่าง อย่างน้ำใต้ดินที่เอาขึ้นมาก็ต้องมีการพักน้ำก่อน ทำให้น้ำเกิดจุลินทรีย์ เกิดอาหารโดเนสแสดแตก ก็ทำให้เกิดสารอาหารอะไรหลายอย่าง ซึ่งน้ำก็จะเอามาพักที่บ่อปลา ก็จะสามารถทำให้เกิดสารอาหารจากมูลของ ปลาได้ ดินพอเหมาะคือ โครงสร้างของดิน คือน้ำ 25% อากาศ 25% และอินทรีย์ สารแร่ธาตุ 45% เป็นดินที่มี คุณภาพ และคนพอเพียงก็คือรู้จักตัวเอง เดินทางสายกลาง ซึ่งการได้นำข้อมูลทางบัญชีที่ได้จากการทำบัญชีมา ใช้มีประโยชน์อย่างมาก ทำให้รู้สถานะการเงิน และทำให้เราค้นพบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขได้ โดยง่าย เพราะการได้นำความรู้จากการได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้านการจัดทำบัญชีมา ประยุกต์ใช้กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้รู้ถึงการใช้จ่ายเงินในแต่ละวันของครอบครัว คือ รู้ รายได้ รู้รายจ่าย ส่งผลให้สามารถวางแผนทางการเงินของครอบครัว ในการลดต้นทุน ปรับปรุงคุณภาพผลผลิต และเพิ่มผลกำไรการประกอบอาชีพ สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น (เอกสารอ้างอิง 2 หน้า 57)

ทำการบันทึกบัญชี

ลดต้นทุนการผลิต

ปรับปรุงคุณภาพผลผลิต (การทำเกษตรอินทรีย์)

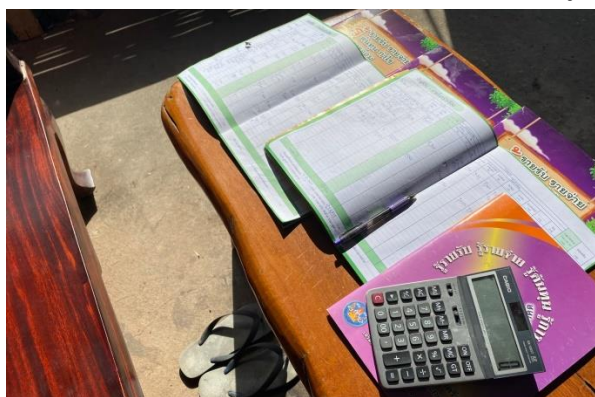

ปรับปรุงคุณภาพผลผลิต (การทำเกษตรอินทรีย์)

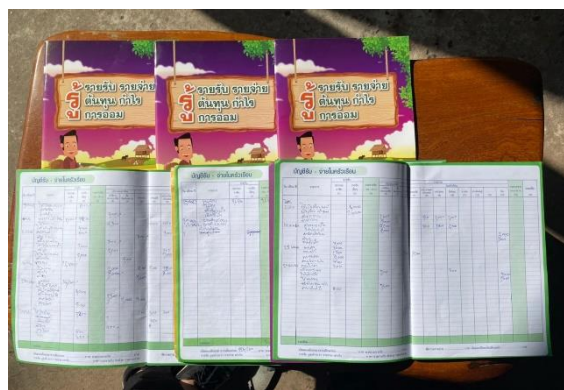

1.3 มีความมุ่งมั่น ทุ่มเท ไม่ย่อท้อ มีความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคด้วยการนำความรู้ทางบัญชีไปวิเคราะห์ต้นทุน เพื่อแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพ

จากความมุ่งมั่น ทุ่มเท ไม่ย่อท้อ มีความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคด้วยการนำความรู้ทางบัญชีไปวิเคราะห์ต้นทุน เพื่อแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพควบคู่กับการพัฒนาตนเองด้านการเกษตร “จากการที่ผมได้ศึกษาโครงการต่างๆที่องค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานไว้ให้พสกนิกรชาวไทย ผมตระหนักดีว่าพระองค์ท่านทรงงานหนักมาก เหนื่อยกว่าเรามากมายหลายเท่าตัว ผมจึงได้ตั้งปณิธานเอาไว้ว่าผมจะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ผมจึงตัดสินใจใช้พื้นที่ส่วนตัวเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรประจำอำเภอ” ส่งผลให้ในปี 2559 ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปากคาด เป็นศูนย์การเรียนรู้การสอนอาชีพเกษตร เรื่องการแก้ปัญหาในด้านดิน น้ำ ปุ๋ย รวมทั้งด้านประมงให้แก่เกษตรกรได้มาเรียนรู้ ซึ่งควบคู่กับการทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ให้มีความมุ่งมั่น ทุ่มเท ไม่ย่อท้อ มีความพยายามฟันฝ่าอุปสรรค ด้วยการนำความรู้ทางบัญชีไปวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพ ซึ่งใช้การจัดทำบัญชีในการประกอบอาชีพที่ใช้ประโยชน์มากที่สุดคือปุ๋ยเคมี จึงได้หันมาทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ โดยใช้เศษวัสดุที่เหลือใช้มาผสมกับมูลสัตว์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและผู้บริโภค และการปลูกไม้ผลไว้บริโภค จึงมีแผนและแนวคิดในการถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีสู่ชุมชน เพื่อเป็นการรักษาสุขภาพของคนในครอบครัวและชุมชนให้ปลอดภัย ปลอดภัยจากสารเคมี และทำอย่างไรชุมชนได้กินไม้ผลปลอดภัยและสามารถจำหน่ายได้ในราคาสูงกว่าท้องตลาด

ทำการบันทึกบัญชี

วิเคราะห์เพื่อการวางแผนลดต้นทุนการผลิต

1.4 มีแนวคิดในการถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีสู่ชุมชน

เมื่อตนเองประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพแล้วก็ต้องการให้ชุมชนของตนเองอยู่ดีกินดี ไม่ใช่มีเพียงอาชีพทำนา และทำสวนยางพารา แต่ต้องการถ่ายทอดประสบการณ์ จึงได้ใช้พื้นที่ของตนเอง จำนวน 9 ไร่ 2 งาน เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ที่ตัวเองประสบความสำเร็จ และให้คนในชุมชนได้เห็นเป็นตัวอย่าง เห็นความสำคัญของการทำบัญชีและการได้สมัครเข้าเป็นครูบัญชีอาสาที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บึงกาฬ ในปี 2559 เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชี เพราะถ้าทำบัญชีแล้วชุมชนจะรู้ว่าการทำนา และทำสวนยางพาราไม่เพียงพอ ต้องหันมาทำเกษตรผสมผสาน ให้มีรายได้ เป็นรายวัน รายเดือน และรายปี โดยมีการปลูกไม้ผล และพืชผักสวนครัวไว้รับประทานกันทุกบ้าน เพื่อให้ลดรายจ่ายในครัวเรือน และมีการส่งเสริมให้ปลูกพืชที่ทำรายได้เป็นรายเดือน

ทำหน้าที่วิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้ฯ

ทำหน้าที่ครูบัญชีอาสา

แบบอย่างที่จับต้องได้

1.5 มีความสำเร็จในการแก้ปัญหาและการพัฒนาตนเองจากการใช้ข้อมูลทางบัญชี

จากการทำบัญชีทำให้รู้ถึงการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงิน วางแผนการประกอบอาชีพ และสามารถบริหารจัดการเงินทุนในครัวเรือนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำข้อมูลทางบัญชีต้นทุนอาชีพในปีก่อนๆ มาวิเคราะห์หาวิธีปรับลดต้นทุนประกอบอาชีพ และหาวิธีเพิ่มมูลค่าของผลผลิต โดยข้อมูลจากการจดบันทึกบัญชีทำให้รู้ว่าการทำสวนยางพาราในปีก่อนๆ มีค่าใช้จ่ายสูงเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพ เช่น ค่าปุ๋ยเคมี โดยได้จัดการวิธีลดต้นทุนโดยการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เอง ไม่ว่าจะป็นปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ทำให้ต้นทุนในการทำสวนยางพารา และ ไม่ผลลดลง และปรับเปลี่ยนวิธีการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

2. ผลงานและความสำเร็จของผลงานด้านบัญชีฟาร์ม ทั้งปริมาณและคุณภาพ

2.1 ผลงานและความสำเร็จของผลงานด้านบัญชีฟาร์ม ทั้งปริมาณและคุณภาพ

จากการที่ได้บันทึกบัญชีรับ – จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของตนเอง พบว่าการใช้ข้อมูลจากการบันทึกบัญชีทำให้สามารถวางแผนในการประกอบอาชีพ เช่น การลงทุนประกอบอาชีพ แต่ละประเภทต้องวางแผนทางการเงิน โดยนำข้อมูลจากการบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ มาวิเคราะห์ต้นทุนในแต่ละอาชีพได้ และสามารถรับรู้ผลตอบแทนในการประกอบอาชีพนั้นๆ ได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลการบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพทำสวนยางพารา พบว่า การลงทุนนั้นมีต้นทุนใกล้เคียงกัน

กับค่าใช้จ่ายในแต่ละรอบการผลิต จึงมีแนวคิดปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรผสมผสานขุดบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งพอได้มาทำบ่อปลา ทำให้ลดรายจ่ายได้มาก เนื่องจากเราซื้ออาหารการกินน้อยลง เพราะเรามีบ่อปลาแล้ว ก็ได้ทำอย่างอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่นการปลูกพืชผักสวนครัว

พอบ่อปลาบ่อแรกประสบความสำเร็จก็เริ่มมีบ่อที่ 2 3 ตามมา มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ บวกกับนักวิชาการต่างๆ ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือเพราะมีหน่วยงานของรัฐได้เข้ามาในปี 2558 จึงได้เอาภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์เข้ากับหลักวิชาการ ทำให้ประสบความสำเร็จทางการเกษตร อย่างเช่นการเลี้ยงปลา ก็ได้คู่มือการดูแล การเลี้ยงปลา แล้วเริ่มได้รู้จักการทำบัญชี ซึ่งแต่เดิมก็เคยได้เรียนรู้แต่ยังไม่ชำนาญมากนัก พอได้เรียนรู้การจัดทำบัญชีแล้ว จึงทำให้รู้ว่าการบัญชีสามารถต่อยอดได้ทุกกิจกรรม เพราะเจ้าตัวก็ผ่านการทำเกษตรมามาก ไม่ว่าจะเป็นการทำนา ทำสวนยาง ทำสวนผัก จนไปถึงขั้นการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ การบัญชีก็สามารถทำให้รู้ถึงต้นทุนพวกนี้ พอรู้ว่าการทำอะไรได้รายได้มาก หรือได้รายได้น้อย ก็จะพิจารณาทำในส่วนที่ทำให้มีรายได้มาก จนในปัจจุบัน ได้เริ่มทำธุรกิจเป็นธุรกิจอาหารพืช ในส่วนของธุรกิจอาหารพืช จะเป็นพวกปุ๋ยและยารักษาโรคพืช ในการทำธุรกิจอาหารพืชได้ทำเงินให้มาก การลงทุนแต่ละครั้งจะเป็นประมาณ 500,000 บาท และได้กำไรประมาณ 100,000 บาท

ถึงแม้จะมีธุรกิจหลักเป็นการขายอาหารพืชแล้ว แต่เจ้าตัวยังกล่าวว่ายังไม่ทิ้งการทำเกษตร เพราะการทำเกษตรเป็นพื้นฐานของทุกอย่าง เพราะถ้าธุรกิจหลักไปไม่ได้ก็ยังมีพื้นฐานการทำเกษตรอยู่เพราะการขายปลา ยังพอไปได้อยู่

จากประโยชน์ของการบันทึกบัญชีและความสำเร็จดังกล่าวจึงได้ขยายผลการบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพอื่นๆ เพิ่มขึ้นเพื่อนำไปปรับใช้กับทุกอาชีพที่ทำและจากการที่นำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพไปเผยแพร่พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ แก่คนในชุมชนและเกษตรกรทั่วไป ในอำเภอปากคาด ไม่ว่าจะป็นสมาชิกโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และเกษตรกรที่เข้ามารับการอบรมที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) นั้น ทำให้ปัจจุบันมีเครือข่ายเกษตรกรและทำบัญชีต่อเนื่อง ประมาณ 120 ราย

- ผลจากการจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่องของกระผมนายดาหวัน คุณโน ทำให้ได้รับคัดเลือกเป็น เกษตรกรดีเด่น สาขาบัญชีฟาร์ม ประจำปีงบประมาณ 2561 ประจำปีงบประมาณ 2565 และ ประจำปี งบประมาณ 2566 จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บึงกาฬ

เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพผู้พุ่มหมักชีวภาพ ได้รับการยกย่องเป็นกลุ่มอาชีพดีเด่น จากการดำเนินงานตามโครงการอำเภอเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด (อำเภอปากคาด)

ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 ภาคีเครือข่าย ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน “ดีเด่น” ปี 2560
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ประเภท ภูมิปัญญา/ปราชญ์ชาวบ้าน ดีเด่น ประจำปี 2561
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัล “ปราชญ์เพื่อความมั่นคงระดับจังหวัด”
ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร

นายดาหวัน คุณโน เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “ดีเด่น” ปี 2561
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัล ชนะเลิศ เกษตรกรดีเด่น (อาชีพเลี้ยงสัตว์) ระดับจังหวัด ประจำปี 2562

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ

ได้ผ่าน “การร่วมประเมินผลการดำเนินงานโครงการศูนย์การเรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า

เกษตร กิจกรรม ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าประมง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563”

สำนักงานประมงจังหวัด

ได้รับคัดเลือกเป็น เกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2563

สาขาอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดบึงกาฬ

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป็นสมาชิกแปลงใหญ่พาราหุ่มที่ 7 ตำบลนาตง ได้รับรางวัล "รองชนะเลิศ อันดับ 2" จากการประกวดแปลงใหญ่ดีเด่นระดับจังหวัดบึงกาฬ ประจำปี 2563

- นายดาหวัน คุณโน เป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้การยอมรับเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่คนในชุมชนและผู้สนใจได้เดินทางมาศึกษาหาความรู้ด้านต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพของตนเองทั้งนี้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการประกอบอาชีพ ได้สอดแทรกการบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพเข้าไปด้วยทุกครั้ง พร้อมเน้นย้ำให้นำข้อมูลทางบัญชีมาวิเคราะห์ วางแผน และปรับเปลี่ยนการผลิตในการประกอบอาชีพทุกๆ อาชีพ เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่อไป

- ปี 2559-2565 ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องบัญชีรับ-จ่าย และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 1,230 คน ผลการติดตามพบว่า มีเกษตรกรสามารถจัดทำบัญชีได้ 140 คน

- เป็นเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปากคาด

- เป็นวิทยากรสอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2 นำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผนและปรับเปลี่ยนอาชีพ

มีการนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการวางแผนหรือปรับเปลี่ยนอาชีพ โดยเมื่อก่อนการทำเกษตรส่วนใหญ่จะใช้สารเคมี จากการทำที่ได้ออนการจดบันทึกบัญชีจึงสามารถนำข้อมูลทางบัญชีมาทำการวิเคราะห์เพื่อการลดต้นทุนการผลิต จากเมื่อก่อนทำการเกษตรโดยใช้ปุ๋ยเคมี ก็หาวิธีการลดสารเคมีแล้วปรับเปลี่ยนมาทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ และทำปุ๋ยหมักใช้เอง ทำให้สามารถลดต้นทุนได้มากขึ้น

2.3 มีการสร้างเครือข่ายในการถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีรับ – จ่ายในครัวเรือน

มีเครือข่ายในการถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีรับ – จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพให้กับเกษตรกร และประชาชนทั่วไป สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีรับ – จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และนำไปต่อยอดขยายผลได้เป็นอย่างดี

ครูดาหวันได้ถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีให้กับเครือข่ายครูบัญชี ในแต่ละตำบล ของอำเภอปากคาด จำนวน 7 ราย ได้แก่

1. นายสงวน	ปากะมา	ตำบล นาดง
2. นายชัยยา	ยี่เข่ง	ตำบล นาดง
3. นายวาสนา	บุญคำ	ตำบล นาดง
4. นางทองใส	ศรีเชียงสา	ตำบล สมสนุก
5. นายพรมมี	แสงโลกีย์	ตำบล หนองยอง
6. นายสงวน	มณฑา	ตำบล สมสนุก
7. นางสาวกชพร	ศิริโรจนพร	ตำบล โนนศิลา

2.4 เป็นเกษตรกรต้นแบบ

เป็นเกษตรกรต้นแบบที่สามารถให้คำปรึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ มีผลงานการให้คำปรึกษาการแก้ไขปัญหาการทำอาชีพ โดยใช้ข้อมูลทางบัญชี

เป็นประธานศูนย์ ศพก. และเป็นเจ้าของพื้นที่สามารถใช้เป็นฐานการการเรียนรู้และเป็นจุดสาธิตได้ ไม่ว่าจะเป็นฐานเรียนรู้ด้านการเลี้ยงนกกกระทาไข่และเป็นจุดสาธิตด้านการประมง โดยใช้ข้อมูลทางบัญชีของตนเองสอนบทเรียนองค์ความรู้ด้านบัญชีเป็นสื่อการสอน

2.5 ผลงานการคิดค้นเทคนิค/นวัตกรรมสร้างแรงจูงใจในการทำบัญชี

การสอนแนะนำในเรื่องการทำบัญชีจะใช้กระดานบอร์ดบัญชีรับ – จ่ายในครัวเรือน บัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ และการคิดกำไร (ขาดทุน) จากการประกอบอาชีพ เป็นเครื่องมือในการสอนให้เกษตรกร ซึ่งเกษตรกรสามารถเข้าใจการบันทึกบัญชีได้ง่ายขึ้น

2.6 ผลงานการถอดบทเรียนองค์ความรู้ทางบัญชีและด้านอาชีพเป็นต้นทุนอาชีพให้กับชุมชนได้

การถอดบทเรียนจากการประกอบอาชีพทำสวนยางพารา 20 ไร่ จึงได้ทำการถอดบทเรียน การประกอบอาชีพทำสวนยางพาราไว้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจ ดังนี้

ต้นทุน	พฤษภาคม 2564 – กุมภาพันธ์ 2565	
- ค่าปุ๋ยอินทรีย์ผลิตเอง 9 ตัน	=	31,800 บาท
- ค่าน้ำหมักชีวภาพ	=	1,250 บาท
- น้ำกรดฟอร์มิค	=	4,000 บาท
- ค่าถุงพลาสติก	=	2,100 บาท
- ค่าวัสดุการเกษตร	=	400 บาท
- ค่าแรงงาน	=	200,900 บาท
- ค่าแรงตนเอง	=	16,000 บาท
- ค่าน้ำมันรถขนส่ง	=	5,000 บาท
รวมต้นทุน		261,450 บาท
ต้นทุนเฉลี่ย		13,073 บาท/ไร่

รายได้ พฤษภาคม 2564 – กุมภาพันธ์ 2565 เป็นเงิน 502,250 บาท หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย คิดเป็น กำไรสุทธิ 240,800 บาท โดยเฉลี่ยกำไรต่อไร่ 12,040 บาท

2.7 มีเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในชุมชนตนเอง

- สมาชิกเกษตรกรในชุมชนประสบความสำเร็จในการร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงถึงการเป็นผู้นำ ด้านการเกษตรด้านบัญชีอาชีพ และเกษตรกรอาสาที่ประสบความสำเร็จ

กลุ่มอาชีพผู้หมักชีวภาพ ได้รับการยกย่องเป็นกลุ่มอาชีพดีเด่น
จากการดำเนินงานตามโครงการอำเภอเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด (อำเภอปากคาด)

กลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราหมู่ที่ 7 ตำบลนาตง ได้รับรางวัล “รองชนะเลิศ อันดับ 2”
จากการประกวดแปลงใหญ่ดีเด่นระดับจังหวัดบึงกาฬ ประจำปี 2563

3. ความเป็นผู้นำและการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.1 เป็นผู้นำในการส่งเสริม / ผลักดันให้มีการทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน / บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และการใช้ข้อมูลบัญชีเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การวางแผนงานต่างๆให้เกิดประโยชน์ในชุมชน รวมถึงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น การปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคเอง เพื่อเป็นการลดรายจ่ายที่เกิดขึ้นในครัวเรือน หรือการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในหมู่บ้าน เป็นต้น

สอนคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน

3.2 เป็นที่เชื่อกฎยอมรับของคนในชุมชนให้ความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานราชการและภาคเอกชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 ภาคีเครือข่าย ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน “ดีเด่น” ปี 2560
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ประเภท ภูมิปัญญา/ปราชญ์ชาวบ้าน ดีเด่น ประจำปี 2561
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัล “ปราชญ์เพื่อความมั่นคงระดับจังหวัด”
ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร

นายดาหวัน คุณโน เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “ดีเด่น” ปี 2561
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัล ชนะเลิศ เกษตรกรดีเด่น (อาชีพเลี้ยงสัตว์) ระดับจังหวัด ประจำปี 2563
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ

ได้รับคัดเลือกเป็น เกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2563
สาขาอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดบึงกาฬ
กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.3 สามารถประสานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและภาคเอกชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี เป็นสื่อกลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ผ่านการเป็นสมาชิกอาสา ดังนี้

- ปี พ.ศ. 2554-ปัจจุบัน เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
- ปี พ.ศ. 2554-ปัจจุบัน เป็นสมาชิกสภาเกษตรกร
- ปี พ.ศ. 2557-ปัจจุบัน เป็นประมงอาสา
- ปี พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- ปี พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน เป็นปราชญ์เกษตรกร
- ปี พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน เป็นประธานศูนย์และวิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปากคาด

-ปี พ.ศ.2559-ปัจจุบัน เป็นอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชีอาสา) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ บึงกาฬ

- ปี พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน เป็นอาสาสมัครสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- ปี พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน เป็นผู้นำและวิทยากรสัมมนาชีพ (กระทรวงมหาดไทย)

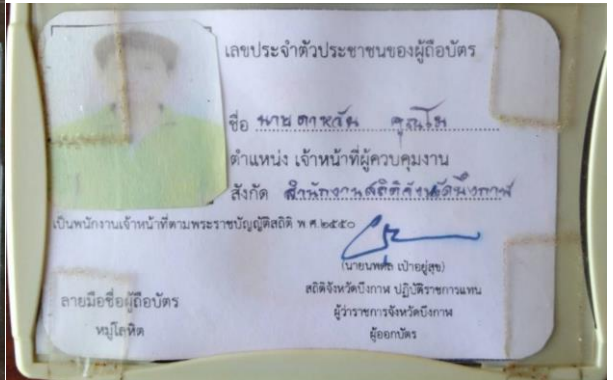
3.4 มีความเสียสละอาสาช่วยเหลืองานในชุมชนทั้งในด้านการเป็นครูบัญชีอาสาและการเป็นอาสาสมัครด้านอื่น ๆ ในชุมชนตำบลอำเภอจังหวัด

ผมได้ศึกษาโครงการต่างๆที่องค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานไว้ให้พสกนิกรชาวไทย ผมตระหนักดีว่าพระองค์ท่านทรงงานหนักมาก เหนื่อยกว่าเรามากมายหลายเท่าตัว ผมจึงได้ตั้งปณิธานเอาไว้ว่า “ผมจะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม” ผมจึงตัดสินใจใช้พื้นที่ส่วนตัวเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรประจำอำเภอ และได้เป็นอาสาสมัครต่างๆ

ภาพหลักฐานประกอบการเป็นผู้มีความเสียสละอาสาช่วยเหลืองานในชุมชน ทั้งในด้านการเป็นครูบัญชีอาสา และการเป็นอาสาสมัครด้านอื่น ๆ

ภาพหลักฐานประกอบการเป็นผู้มีความเสียสละอาสาช่วยเหลืองานในชุมชน
ทั้งในด้านการเป็นครูบัญชีอาสา และการเป็นอาสาสมัครด้านอื่น ๆ

ภาพหลักฐานประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาช่วยเหลืองานในชุมชน

3.5 เข้าร่วมกิจกรรมของครูบัญชีอาสาในระดับจังหวัด

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและความยั่งยืนในการเป็นเกษตรกร เป็นครูบัญชีอาสา

- เริ่มจากการทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและเข้าเป็นอาสาสมัครครูบัญชี ตั้งแต่ ปี 2559 – ปัจจุบัน
- ปี พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน เป็นอาสาสมัครเกษตรกรด้านบัญชี (ครูบัญชีอาสา) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ บึงกาฬ ได้รับความไว้วางใจคัดเลือกเป็นรองประธานชมรมอาสาสมัครเกษตรกรด้านบัญชี (ครูบัญชีอาสา) ปีงบประมาณ 2559 – ปัจจุบัน

- กำกับแนะนำการจัดทำบัญชีโครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน ปีงบประมาณ 2565 จำนวน 72 ราย (พื้นที่ ศพก.)

- ติดตามการบันทึกบัญชีรายบุคคลโครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน ปีงบประมาณ 2565 จำนวน 72 ราย ทำบัญชีต่อเนื่อง จำนวน 35 ราย (พื้นที่ ศพก.)

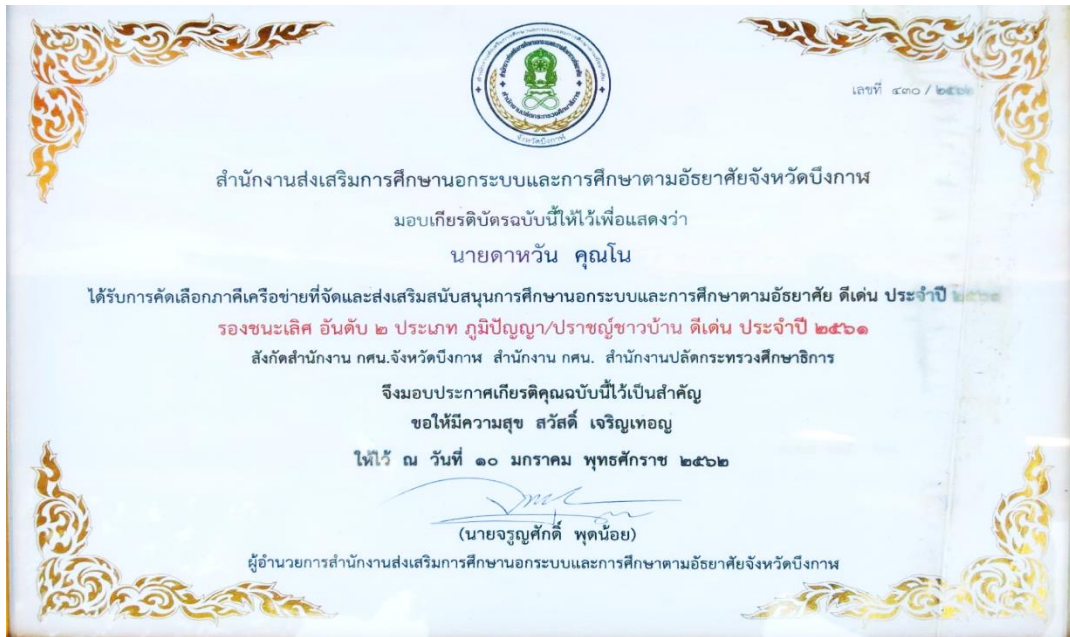
3.6 มีผลงานเชิงประจักษ์ในการทำกิจกรรมช่วยเหลือ / พัฒนาชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง

“ผมนายดาหวัน คุณโน เชื่อว่าคนเราสามารถพัฒนาได้ และทุกคนพร้อมจะพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาส จากความเชื่อนี้ ประกอบกับการได้ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้ในวันนี้ผลงานปรากฏแสดงให้เห็น อย่างชัดเจนว่า บทบาทของการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์เป็นอย่างไร วันนี้กิจกรรมต่างๆ ที่ได้มีโอกาสเข้าร่วม ดำเนินการในชุมชนได้ทำให้หลายฝ่ายยอมรับในความเป็นผู้นำมืออาชีพ ชุมชนรู้จักสามัคคี เป็นสังคมแห่งการ เรียนรู้ เอื้ออาทร และพัฒนาเพื่อการพัฒนาตนเองจนบังเกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน และเป็นชุมชนต้นแบบที่พร้อมจะพัฒนาตนเองอย่างมีทิศทางและเป้าหมายต่อไปในอนาคต ” ผลงานต่างๆ ดังนี้

ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 ภาคีเครือข่าย ประเภทปราชญ์ชาวบ้าน “ดีเด่น” ปี 2560
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ประเภท ภูมิปัญญา/ปราชญ์ชาวบ้าน ดีเด่น ประจำปี 2561
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัล “ปราชญ์เพื่อความมั่นคงระดับจังหวัด”
ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร

นายดาหวัน คุณโน เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “ดีเด่น” ปี 2561
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบึงกาฬ

ได้รับรางวัล ชนะเลิศ เกษตรกรดีเด่น (อาชีพเลี้ยงสัตว์) ระดับจังหวัด ประจำปี 2563
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ

ได้รับคัดเลือกเป็น เกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2563
สาขาอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดบึงกาฬ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้รับคัดเลือกเป็น เกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2565
ประเภทอาชีพไร่นาสวนผสม จังหวัดบึงกาฬ สำนักงานเกษตรจังหวัดบึงกาฬ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 มีผลงานเชิงประจักษ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสียสละช่วยเหลือ
เกื้อกูลชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน

- เป็นสมาชิกกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ และทำปุ๋ยหมักในหมู่บ้าน (ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์)

4.2 แนะนำส่งเสริมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชน

- เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
- เป็นประมงอาสา
- เป็นปราชญ์เกษตร
- เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปากคาด
- ได้ผ่าน “การร่วมประเมินผลการดำเนินงานโครงการศูนย์การเรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรม ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าประมง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563” สำนักงานประมงจังหวัด

- ได้รับคัดเลือกเป็น เกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2563 สาขาอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัดบึงกาฬ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- เป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้การยอมรับเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่คนในชุมชนและผู้สนใจได้เดินทางมาศึกษาหาความรู้ด้านต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพของตนเองทั้งนี้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการประกอบอาชีพ ครูตาหวันได้สอดแทรกการบันทึกบัญชีต้นทุนอาชีพเข้าไปด้วยทุกครั้ง พร้อมเน้นย้ำให้นำข้อมูลทางบัญชีมาวิเคราะห์ วางแผน และปรับเปลี่ยนการผลิตในการประกอบอาชีพทุกๆ อาชีพ เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่อไป

- ปี 2559 - 2565 ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องบัญชีรับ-จ่าย และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จำนวน 1,380 คน ผลการติดตามพบว่า มีเกษตรกรสามารถจัดทำบัญชีได้ 620 คน

- เป็นเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปากคาด

- เป็นวิทยากรสอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4.3 มีผลงานเชิงประจักษ์ในการถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“เนื่องจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากจากการทำลายของมนุษย์ เช่น การทำการเกษตรโดยใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น รวมถึงการทำลายสภาพแวดล้อมด้วย ผมจึงเล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการทำการเกษตรที่ไม่เป็นอันตรายและหาได้จากธรรมชาติ โดยการทำน้ำหมักชีวภาพ, การทำปุ๋ยอินทรีย์, การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร, การทำน้ำยาปราบศัตรูพืช เพื่อไว้ใช้เองและแบ่งปันแก่เกษตรกรเพื่อนบ้าน เนื่องจากพื้นที่เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ผมจึงเปิดให้ผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติและปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพของตนต่อไปได้ตลอดทุกวันโดยไม่มีวันหยุด ผมยินดีถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของผมแก่ผู้อื่นเสมอ นอกจากนี้ผมยังผลิตอาหารไก่/เป็ด และอาหารปลาไว้ใช้เอง ซึ่งวัสดุที่ใช้ส่วนมากหาได้ตามธรรมชาติ ซึ่งช่วยในการลดต้นทุนการผลิตได้มากทีเดียว”

สาธิตการทำอาหารปลา และการทำน้ำหมักชีวภาพ ณ ศูนย์เรียนรู้ฯ (ศพก.) อ.ปากคาด

4.4 มีผลงานเชิงประจักษ์ในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมด้านสาธารณสุขประโยชน์แก่ชุมชน

- เป็นเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปากคาด
- เป็นวิทยากรสอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ – จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ โดยบูรณาการร่วมกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์บึงกาฬ

4.5 มีการนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม

เช่น ส่งเสริมการสร้างป่าชุมชนส่งผลให้เกิดรายได้ต่อชุมชนการคัดแยกขยะใช้พลังงานแสงอาทิตย์ การทำแก๊สชีวภาพการบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ

ดำเนินการโครงการธนาคารขยะรีไซเคิล ประจำหมู่บ้าน

สาธิตการใช้ดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืชแต่ละชนิด

สาธิตส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก

1. เป็นเกษตรกรต้นแบบ มุ่งเน้นทำการเกษตรอินทรีย์ โดยการนำวัสดุที่มีอยู่ในพื้นที่มาทำให้เกิดประโยชน์ นำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ขึ้นใช้เอง เพื่อลดมลภาวะและเน้นความปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย

1. การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์
2. การทำปุ๋ยหมักจากสารเร่ง พ.ด ไว้ใช้เองในครัวเรือน

2. การแนะนำเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้แก่คนในชุมชนและเกษตรกรทั่วไปที่ศูนย์เรียนรู้ฯ และทุกครั้งที่ได้มีโอกาสรับหน้าที่เป็นวิทยากรบรรยายให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไป

มีการนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

บัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ			ประกอบอาชีพ			รายจ่าย							รวมรายจ่าย รวม 4 6 14 (15)	คงเหลือ (16)	
		ประเภทบัญชี (1)	รายรับอื่นๆ (2)	รวมรายรับ (รวม 1 2) (3)	ค่าใช้จ่ายประกอบอาชีพ (4)	กำไรสุทธิ (5)	ค่าขาด (6)	ค่าคงเหลือ (7)	ค่าไปมา (8)	ค่าคงเหลือ (9)	ไม่ได้รับเงิน (10)	รวมเงิน (11)	ค่าคงเหลือ (12)	(13)			อื่นๆ (14)
7/1/56	ยกยอด - 7/1/56	250		250													
7/1/56	เงินสดโอน	100		100													
7/1/56	เงินสดโอน	600		600		800											300
7/1/56	เงินสดโอน	230		230													
7/1/56	เงินสดโอน	160		160													
17	เงินสดโอน		2000	2000													400
	เงินสดโอน					5000											5000
	เงินสดโอน						500										500
	เงินสดโอน	250		250													
	เงินสดโอน	350		350													
	เงินสดโอน	150		150													
	เงินสดโอน	550		550													
	เงินสดโอน		7000	7000													
	เงินสดโอน																2000
	เงินสดโอน																2000
	เงินสดโอน	400		400		3000											3000
	เงินสดโอน	200		200													
	เงินสดโอน	400		400													
รวมเดือน					39900												22200

เงินคงเหลือยกมาในเดือนก่อน 10641 บาท
 บวก รายรับรายวัน 45545 บาท
 รายรับ สูงสุดกว่า รายจ่าย เท่ากับ บาท (รวมรายรับ หักด้วย รายจ่าย)

หัก รายจ่าย บาท
 เงินคงเหลือในเดือนหน้า 22200 บาท

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพปี 2563

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ปี 2563

วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (5)	ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (6)
7/1/56	เงินสดโอน			9400	
10/1/56	เงินสดโอน		940	9000	
10/1/56	เงินสดโอน		350		
11/1/56	เงินสดโอน		100		
11/1/56	เงินสดโอน		600		
11/1/56	เงินสดโอน		390		
11/1/56	เงินสดโอน		160		
11/1/56	เงินสดโอน		250		
11/1/56	เงินสดโอน		350		
20/1/56	เงินสดโอน		700		
20/1/56	เงินสดโอน		200		
20/1/56	เงินสดโอน		400		
27/1/56	เงินสดโอน		400	1000	
3/2/56	เงินสดโอน		600		
3/2/56	เงินสดโอน		1950		
4/2/56	เงินสดโอน		350		
11/2/56	เงินสดโอน		540		
10/3/56	เงินสดโอน		280		
11/3/56	เงินสดโอน		300		
30/3/56	เงินสดโอน		300		
30/3/56	เงินสดโอน		100		
30/3/56	เงินสดโอน		250		
11/4/56	เงินสดโอน		500		
รวม				3005	3400

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ปี 2563

วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (5)	ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (6)
7/1/56	เงินสดโอน			9400	
10/1/56	เงินสดโอน		940	9000	
10/1/56	เงินสดโอน		350		
11/1/56	เงินสดโอน		100		
11/1/56	เงินสดโอน		600		
11/1/56	เงินสดโอน		390		
11/1/56	เงินสดโอน		160		
11/1/56	เงินสดโอน		250		
11/1/56	เงินสดโอน		350		
20/1/56	เงินสดโอน		700		
20/1/56	เงินสดโอน		200		
20/1/56	เงินสดโอน		400		
27/1/56	เงินสดโอน		400	1000	
3/2/56	เงินสดโอน		600		
3/2/56	เงินสดโอน		1950		
4/2/56	เงินสดโอน		350		
11/2/56	เงินสดโอน		540		
10/3/56	เงินสดโอน		280		
11/3/56	เงินสดโอน		300		
30/3/56	เงินสดโอน		300		
30/3/56	เงินสดโอน		100		
30/3/56	เงินสดโอน		250		
11/4/56	เงินสดโอน		500		
รวม				35145	3400

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ปี 2565

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ วิชาสวนพฤกษศาสตร์ 2565					
วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (5)	ต้นทุนในบัญชี/ต้นทุนรายการ (6)
9 ม.ค. 65	ใบงาขาว		95,000		
9 ม.ค. 65	ใบงาขาว		94,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์ (คอกหมู)			3,800	
	ต้นไม้โตเร็ว (ไม้สัก)			4,000	
	ใส่ปุ๋ยหมักคอกหมู			9,100	
	ค่าวัสดุตกแต่งแปลง			100	
	ค่าแรง 1 คน 1 วัน			25,000	
8 มี.ค. 65	ใบงาขาว		94,500		
30 มี.ค. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			24,000	
	ซื้อปุ๋ยเคมี			1,000	
5 ก.ค. 65	ใบงาขาว		75,000		
20 ก.ค. 65	ใบงาขาว		73,000		
	ค่าปุ๋ยคอก			2,000	
	ค่าปุ๋ยเคมี			500	
	ค่าวัสดุตกแต่งแปลง			1,300	
8 ส.ค. 65	ใบงาขาว		75,000		
18 ส.ค. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ค่าปุ๋ยคอก			24,000	
	ค่าปุ๋ยเคมี			500	
8 ก.ย. 65	ใบงาขาว		24,500		
19 ก.ย. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			2,000	
	ค่าปุ๋ยเคมี			500	
5 ต.ค. 65	ใบงาขาว		24,500		
20 ต.ค. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			2,000	
	ค่าปุ๋ยเคมี			500	
5 พ.ย. 65	ใบงาขาว		24,500		
20 พ.ย. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			2,000	
	ค่าปุ๋ยเคมี			500	
5 ธ.ค. 65	ใบงาขาว		24,500		
20 ธ.ค. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			2,000	
	ค่าปุ๋ยเคมี			500	
	รวม		876,100	169,000	

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ วิชาสวนพฤกษศาสตร์ 2565					
วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (5)	ต้นทุนในบัญชี/ต้นทุนรายการ (6)
9 ม.ค. 65	ใบงาขาว ต้นไม้โตเร็ว				85,000
20 ม.ค. 65	ใบงาขาว ต้นไม้โตเร็ว ต้นไม้โตเร็ว				500
	ใบงาขาว ต้นไม้โตเร็ว				
8 ม.ค. 65	ใบงาขาว		94,500		
18 ม.ค. 65	ใบงาขาว		96,500		
	ค่าปุ๋ยคอก				14,500
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
8 มี.ค. 65	ใบงาขาว		94,500		
20 มี.ค. 65	ใบงาขาว		24,000		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				24,900
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
5 ก.ค. 65	ใบงาขาว		75,000		
20 ก.ค. 65	ใบงาขาว		73,000		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				2,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
8 ส.ค. 65	ใบงาขาว		75,000		
18 ส.ค. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				2,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
8 ก.ย. 65	ใบงาขาว		75,000		
18 ก.ย. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				2,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
8 ต.ค. 65	ใบงาขาว		24,500		
19 ต.ค. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				2,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
8 พ.ย. 65	ใบงาขาว		24,500		
19 พ.ย. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				2,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
8 ธ.ค. 65	ใบงาขาว		24,500		
19 ธ.ค. 65	ใบงาขาว		23,500		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				2,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
	รวม		809,350	169,500	94,400

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ วิชาสวนพฤกษศาสตร์ 2565					
วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (5)	ต้นทุนในบัญชี/ต้นทุนรายการ (6)
5 มี.ค. 65	ใบงาขาว		10,000		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			7,000	
5 ก.ค. 65	ใบงาขาว		10,000		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			100	
20 ส.ค. 65	ใบงาขาว		7,450		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			10,000	
20 ก.ย. 65	ใบงาขาว		10,000		
	ใบงาขาว		5,430		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์			4,500	
	รวม		44,700	11,200	

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ วิชาสวนพฤกษศาสตร์ 2565					
วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย (5)	ต้นทุนในบัญชี/ต้นทุนรายการ (6)
8 มี.ค. 65	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				2,400
	ซื้อปุ๋ยเคมี				100
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				1,000
	ซื้อปุ๋ยเคมี				500
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				1,000
8 มี.ค. 65	ใบงาขาว		10,000		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				500
	ซื้อปุ๋ยเคมี				500
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				500
	ซื้อปุ๋ยเคมี				500
20 ก.ค. 65	ใบงาขาว		3,500		
	ใบงาขาว		23,000		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				500
20 ส.ค. 65	ใบงาขาว		900		
	ซื้อปุ๋ยอินทรีย์				900
	รวม		44,700	9,100	

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ปี 2565

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ช่วงฤดูร้อน 2565

วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุนค่าใช้จ่าย (5)	ต้นทุนใน สินทรัพย์ถาวร (6)
10 มี.ค. 65	ค่าจ้างคน ตัดไม้ในทุ่ง สวนผลไม้			5,000 27,500 5,000	
30 มี.ค. 65	ค่าปุ๋ยเคมี รดต้นไม้			10,000 9,500	
30 เม.ย. 65	ค่าปุ๋ยเคมี รดต้นไม้			9,500 9,500	
รวม				62,000	

บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ทั่วสวนผลไม้ 2565

วัน เดือน ปี (1)	รายการ (2)	ปริมาณ (3)	รายได้ (4)	ต้นทุนค่าใช้จ่าย (5)	ต้นทุนใน สินทรัพย์ถาวร (6)
31 มี.ค. 65	ค่าปุ๋ยเคมี		95,000		
30 เม.ย. 65	งานสวน ตัดไม้ในทุ่งผลไม้		94,500		
	ค่าปุ๋ยเคมี				3,800
	ค่าปุ๋ยเคมี				4,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				2,100
	ค่าปุ๋ยเคมี				400
	ค่าปุ๋ยเคมี				25,000
31 มี.ค. 65	งานสวน		94,500		
30 เม.ย. 65	งานสวน		23,500		
	ค่าปุ๋ยเคมี				24,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				1,000
31 มี.ค. 65	งานสวน		75,000		
30 เม.ย. 65	งานสวน		73,500		
	ค่าปุ๋ยเคมี				25,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
	ค่าปุ๋ยเคมี				1,500
31 มี.ค. 65	งานสวน		95,000		
30 เม.ย. 65	งานสวน		95,500		
	ค่าปุ๋ยเคมี				24,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
31 มี.ค. 65	งานสวน		24,500		
30 เม.ย. 65	งานสวน		23,500		
	ค่าปุ๋ยเคมี				27,000
	ค่าปุ๋ยเคมี				500
31 มี.ค. 65	งานสวน		95,000		
30 เม.ย. 65	งานสวน		96,500		
	รวม		276,900		127,000

1.1.2 บัญชีต้นทุนอาชีพ เปรียบเทียบ 3 ปี อาชีพ ทำสวนยางพารา

ชื่อ - สกุล นายคหาวัน คุณโน
 ที่อยู่ 110 หมู่ 7 ตำบลนาคง อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ
 โทรศัพท์ 063-7282552
 อาชีพที่เก็บข้อมูลต้นทุน ทำสวนยางพารา
 พื้นที่ 20 ไร่

รายการ	รอบการผลิตปี 2565		รอบการผลิตปี 2564		รอบการผลิตปี 2563	
	ระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 64 ถึง 1 ก.พ. 65		ระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 63 ถึง 1 ก.พ. 64		ระหว่างวันที่ 1 พ.ค. 62 ถึง 1 ก.พ. 63	
	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท
รายได้						
ขายยางพาราก่อนถ้วย	20,500 กก.	502,250.00	12,600 กก.	315,000.00	20,800 กก.	499,200.00
รวมรายได้	20,500 กก.	502,250.00	12,600 กก.	315,000.00	20,800 กก.	499,200.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย						
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ผลิตเอง	9 ตัน	31,800.00	9 ตัน	30,900.00	8 ตัน	26,000.00
ค่าน้ำหมักชีวภาพ	200 ลิตร	1,250.00	240 ลิตร	1,200.00	180 ลิตร	900.00
ค่าน้ำกรรตพอร์มิก	16 แกลลอน	4,000.00	10 แกลลอน	2,500.00	14 แกลลอน	3,500.00
ค่าถุงพลาสติก		2,100.00	80 ถุง	600.00	106 ถุง	800.00
ค่าวัสดุการเกษตร (ถ้วยยางพารา, ลิ่นรองน้ายางพารา)		400.00		600.00		600.00
ค่าแรงคนงาน		200,900.00				
ค่าแรงตนเอง		16,000.00	40 วัน	12,000.00	60 วัน	20,000.00
ค่าน้ำมันรถขนส่ง	1 รอบการผลิต	5,000.00	1 รอบการผลิต	2,000.00	1 รอบการผลิต	4,000.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		261,450.00		49,800.00		55,800.00
หัก ต้นทุนการผลิตคงเหลือ						
กำไรสุทธิ		240,800.00		265,200.00		443,400.00
ต้นทุน/กก.		12.75		3.95		2.68
ต้นทุน/ไร่		13,073		2,490.00		2,790.00
กำไร/กก.		11.75		21.05		21.32
กำไร/ไร่		12,040.00		13,260.00		22,170.00

หมายเหตุ ปี 2565 จำนวนงานกรีดแบ่งสัดส่วน 6 : 4 จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

1.1.3 บัญชีต้นทุนอาชีพ เปรียบเทียบ 3 ปี อาชีพ ปลูกทุเรียน

ชื่อเกษตรกร นายคหาวัน คุณโน
 จังหวัดบึงกาฬ

ต้นทุนประกอบอาชีพ ปลูกทุเรียน จำนวน 150 ตัน

รายการ	รอบการผลิตปี 2565		รอบการผลิตปี 2564		รอบการผลิตปี 2563	
	ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 65 ถึง 30 พ.ย. 65		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 64 ถึง 31 ธ.ค. 64		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 63 ถึง 31 ธ.ค. 63	
	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท
รายได้						
ยังไม่ได้ผลผลิต						
รวมรายได้		-		-		-
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย						
ค่าพันธุ์ทุเรียน ต้นละ 100.00 บาท					150 ตัน	15,000.00
ค่าปุ๋ยเคมี	3 กระสอบ	5,400.00	3 กระสอบ	3,300.00	3 กระสอบ	2,970.00
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ @ 50 บาท	25 กระสอบ	37,500.00	25 กระสอบ	37,500.00	25 กระสอบ	37,500.00
ค่าออโรไมบพีซ		5,000.00		5,000.00		5,000.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงไถน้ำ 5 เดือน		2,500.00		2,500.00		2,500.00
ค่าตัดหญ้า		2,800.00		2,800.00		2,800.00
ค่าแรงตนเอง วันละ 1 2 ชม.		9,800.00		9,800.00		9,800.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		63,000.00		60,900.00		75,570.00
หัก ต้นทุนการผลิตคงเหลือ						
กำไรสุทธิ		(63,000.00)		(60,900.00)		(75,570.00)
ต้นทุน/ตัน		420.00		406.00		503.80

หมายเหตุ เริ่มทำการปลูกต้นทุเรียน ปี 2563

1.1.4 บัญชีต้นทุนอาชีพ เปรียบเทียบ 3 ปี อาชีพ เกษตรผสมผสาน

ชื่อเกษตรกร นายคหวัน คุณโน

จังหวัดบึงกาฬ

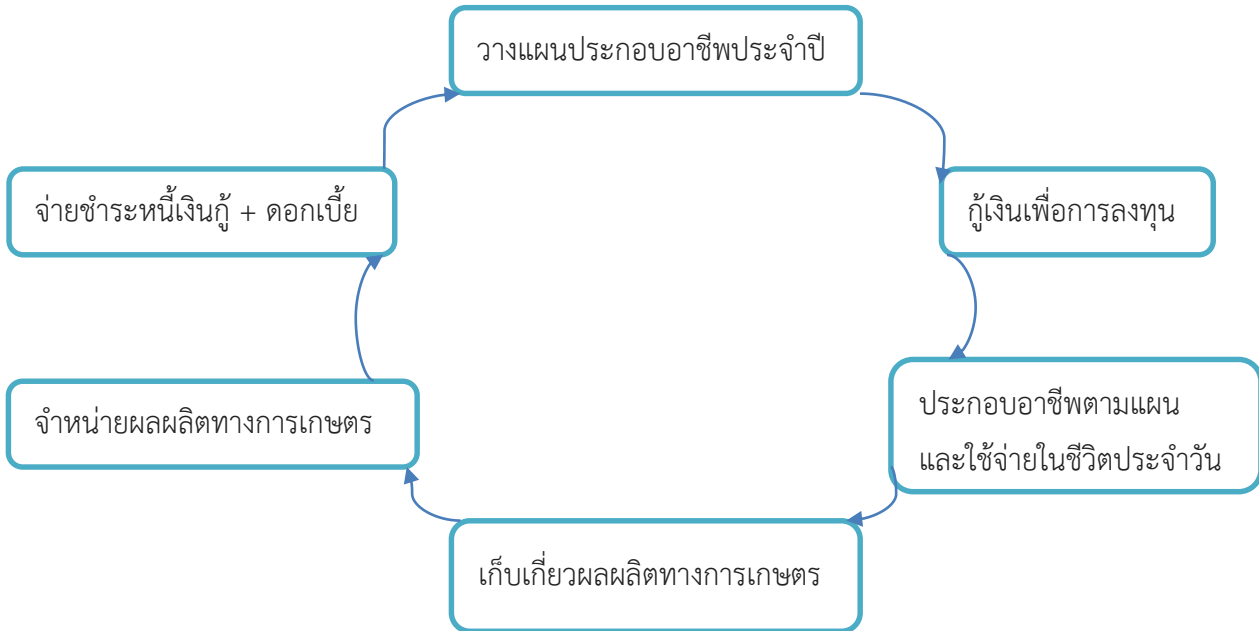
ต้นทุนประกอบอาชีพ เกษตรผสมผสาน

รายการ	รอบการผลิตปี 2565		รอบการผลิตปี 2564		รอบการผลิตปี 2563	
	ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 65 ถึง 30 พ.ย. 65		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 64 ถึง 31 ธ.ค. 64		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 63 ถึง 31 ธ.ค. 63	
	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท	ปริมาณ/หน่วย	บาท
รายได้						
ขายบวบ				620.00		1,845.00
ขายถั่วฝักยาว		150.00		1,100.00		1,390.00
ขายกล้วย				400.00		350.00
ขายมะม่วง		800.00	49 กก.	980.00	34 กก.	850.00
ขายหอมแดง				240.00		
ผักซี				280.00		
ผักกาดขาวดั่ง				460.00		
ผักคะน้า				620.00		
ผักบุ้ง				220.00		
ขายฝรั่ง	1,000 กก.	20,000.00	1,000 กก.	20,000.00	33 กก.	660.00
ขายฟักทอง						400.00
ขายเงาะ	175 กก.	3,500.00	110 กก.	2,200.00	70 กก.	1,810.00
รวมรายได้	-	24,450.00		27,120.00		7,305.00
หัก ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย						
ค่าไถสวน		2,400.00		2,400.00		2,000.00
ค่าเมล็ดพันธุ์		400.00		350.00		200.00
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ผลิตเอง		1,000.00		1,000.00		1,000.00
ค่าน้ำหมักชีวภาพ		500.00		500.00		
ค่าออริโมนพืช		800.00		1,000.00		800.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงไถน้า		1,200.00		1,200.00		1,200.00
ค่าแรงตนเอง		2,000.00		1,500.00		1,500.00
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		8,300.00		7,950.00		6,700.00
หัก ต้นทุนการผลิตคงเหลือ						
กำไรสุทธิ		16,150.00		19,170.00		605.00
ต้นทุน/ไร่		1,383.33		1,325.00		1,116.67
กำไร/ไร่		2,691.67		3,195.00		100.83

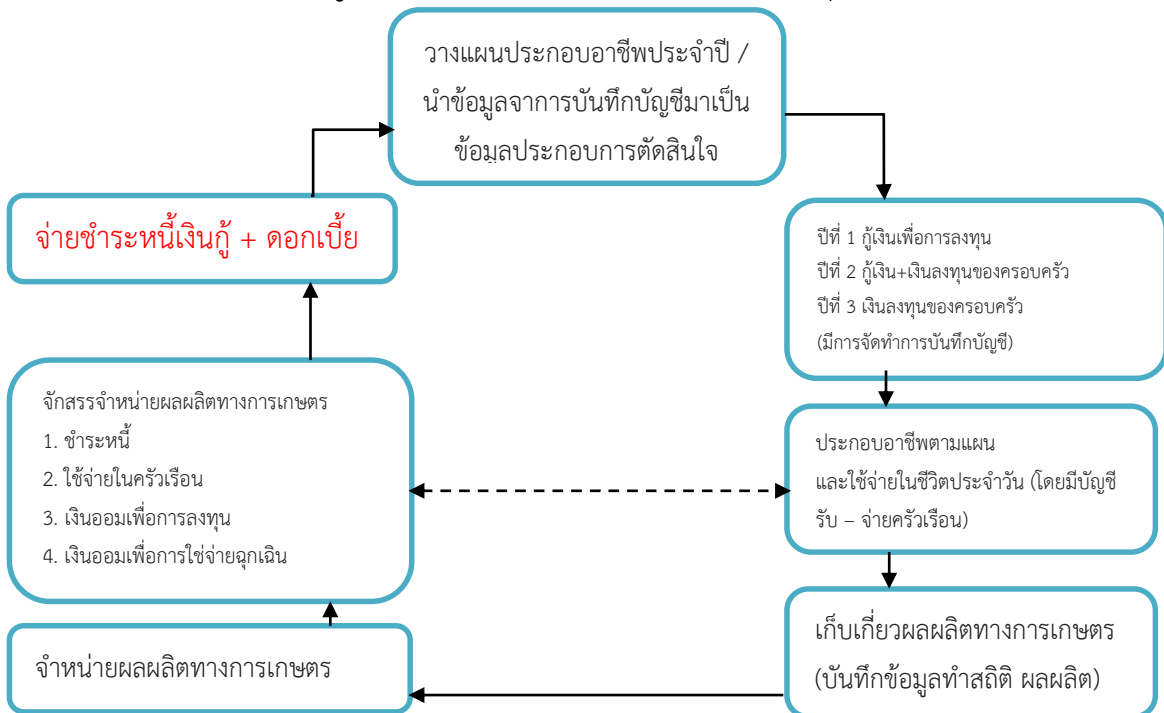
เอกสารอ้างอิง 2

1.2 ความคิดริเริ่มในการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผนประกอบอาชีพ

ความคิดริเริ่มในการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผนประกอบอาชีพ สามารถเขียนออกมาเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

แผนภูมิ การวางแผนประกอบอาชีพ นายดาหวัน คุณโน (เดิม)

แผนภูมิ การนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผนประกอบอาชีพ

นายดาหวัน คุณโน (ใหม่)